СМЕРТЬ НЕЗАВИСИМОЇ СОЦІЯЛ-ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ НІМЕЧЧИНИ.

(Кореспонденція до "Укр. Роб. Вістий".)

Сими днями закінчив в Ґері свої наради послідний зїзд Независимої Соціял-Демократичної Партії, котрий всіма проти 9 голосів (між ними старого Ледебура і брата Карла Лібкнехта) ухвалив обєднатись зі шайдеманівцями, котрі рівнож в Авґсбурґу одноголосно вирішили обєднане. Се обєднане відбудеть ся на днях в Нірембергу. Про се обєднане, котре приготовлювано вже від довшого часу, ми вже раз писали в нашій часописи. Сегодня хочемо еще раз розібрати отсю подію, яка для робітничого руху в Німеччині і на світі має велике значінє.

Злидні, спричинені через імперіялістичну війну, мали і ті наслідки, що суперечности реформістичних і революційних течій в робітничому русі виявлялись острійше. Побіч реформістичної партії шайдеманівців і революційної К.П.Н. повстали підчас війни і по війні пролетарські партії, які репрезентували нерішучу хитаючу ся часть пролетаріяту та були виразом непевної революційної ситуації в Німеччині. Комуністична Робітнича Партія Німеччини містить в собі головно анархістичні і синдикалістичні елементи; її вплив на робітників незначний. До більшого значіня дійшла Независима Соціял-Демократична Партія. Вона повстала підчас війни через орґанізацію сецесіоністів і старої Соціял-Демократичної Партії, набула по війні велике значінє, головно підчас революційних рухів в 1919 р. і стратила в зїзді в Гале 1920 р. більшу часть своїх членів і свого впливу.

Злите Независимої Соціял-Демократичної Партії з шайдеманівцями спричинила неспосібність сеї партії до житя, котра її характеризує від першої хвилі її повстаня. Вона повстала наслідком волі мас боротись проти війни та імперіялістичного уряду. Тактика старої партії змусила її покинути стару партію. Однак провідники Независимої Соціял-Демократичної Партії вели тоту боротьбу невідповідними засобами, бо вони і під теоретичним і орґанізаційним зглядом стояли і дальше на становиску старої партії. Спільнота праці в кайзерськім райхстаґу, до якої належали сецесіоністи з старої партії — офіціяльно засновано партію в цвітни 1917 в Ґоті — не могла здобутись навіть на поважний протест проти воєнної політики. Доперва Лібкнехт, за котрим стояли маси, примусив їх явно голосувати проти воєнних кредитів. Вони навіть в той час, коли вже істнував союз спартаківців під проводом Рози Люксембурґ, засадничо заявились за обороною краю. Спартаківці, котрі еще тоді належали до Независимої Соціял-Демократичної Партії, орґанізували під проводом Рози Люксембурґ масові акції, партія Независимих Соціял-Демократів придивлялась тому безчинно. На своїм першім зїзді независимі задержали назву Соціял-Демократичної Партії, підчеркнули, що їх зі старої партії виперто, що вони покидають її нерадо. А старий Кавтський, що на старі свої роки стратив розум, вже тоді підніс, що цілию независимих є обєднане зі старою Соціял-Демократичною Партією.

І хотяй маси, які належали до независимих противні були і є сьому обєднаню, проводирі независимих се все мали на увазі. Тому то теж їхня політика по листопадовій революції нічим не ріжнилась від шайдеманівців, народні комісарі, що вийшли з независимих в листопаді 1918 р. не вели иншої лінії, як народні комісарі з табору шайдеманівців. Лише героїчна боротьба німецького пролетаріяту на весну 1919 р. проти буржуазії примусила саму управу партії, проти своєї власної волі, застосувати свою тактику до сих стремлінь німецького пролетаріяту. Так то повстала в Ляйпціґу їхня програма, програма, що мала за основу систему рад. Вона визнала засаду диктатури пролетаріяту і опрокинула анархістичні акції поодиноких груп і осіб. Вона однак не заявилась проти уоруженого повстаня, котре малоб за ціль здобуте політичної влади. Вже перед здобутєм політичної влади мала-б бути заведена орґанізація рад як засіб пролетарської боротьби. Ся програма виявила вповні хиби Независимої Соціял-Демократичної Партії; тоб то нерішучість і безсилє. Програма жадала міжнародного обєднаня і спільної боротьби робітників на цілому світі, бо розширене капіталістичного світового господарства спричинює щораз більшу зависимість робітників в одному краю від робітників в других краях. Однак з сього независимі не витягнули послідних консеквенцій, бо вони не вступили в Комінтерн і не причинились до створеня революційного, спосібного до боротьби Інтернаціоналу. І на ділі независимі не старались здійснити поодиноких точок, Ляйпціґської програми. Провідники независимих все спротивлялись масовим акціям, котрі ставили собі за ціль здійснене тих поодиноких точок.

Задля браку ясної революційної програми, независимі, котрі еще остро поборювали Носке, щораз більше зближались до шайдеманівців та віддалювались від робітників, котрі були зорґанізовані в К.П.Н.

По розколі в Гале, де більшість независимих вступила в Комінтерн, положене оставших независимих стало дуже важке. Гору взяло праве крило з Кавтським і Брайтшайдом на чолі. Воно уважало своїм завданєм гамувати революційну енерґію пролетаріяту. Тому то вони стали горячими оборонцями опортуністів в профспілках, тому теж вони підюджували проти Радянських держав, проти німецьких комуністів та проти Комінтерна.

Очевидно то нерішуче становище мусіло теж мати свій кінець. Коли праве крило независимих пропаґувало коаліцію з буржуазними партіями, редакція "Фрайгайт" мусіла задовольнити волю мас і прогнати Гільфердінґа. Але вже при крізі кабінету Вірта на весну с. р. Ц.К. независимих подав услівя, під якими вони могли-б брати участь в буржуазному уряді. Так то Ц.К. підготовив терен для визнаня коаліційної політики у власних членів. По убійстві Ратенава независимі заявили без застережень свою готовість вступити в уряд, а се для вратованя републики. Значить, независимі покинули явно свою революційну позицію, котру вони все мали лише в роті, вони перейшли в табор реформістів. Між ними а шайдеманівцями не було більше ніяких ріжниць.

Вже в осени 1921 р. независимі мали замір утворити разом з шайдеманівцями "спільноту для парляментарної праці". Однак сьому перешкаджала програма шайдеманівців, ухвалена незабаром в Ґерліцу. Шайдеманівці утворили тоді зі Стіннесом коаліцію. Очевидно се утруднило роботу Гільфердінґів і Кріспінів серед своїх партійних товаришів. Вони тому цілий рік приготовляли їх до сего обєднаня. І по році вони дійшли до сього переконаня, що Ґерліц не може бути перешкодою для обєднаня, що вони можуть засідати в уряді разом зі Стіннесом, що вони можуть брати участь в коаліційному уряді, хотьби в нім засідав і Гельферіх.

Отся нерішуча політика зруйновала партію, що колись числила 800.000 орґанізованих членів. Сегодня вона має ледви 200.000. Її каси порожні, її дефіцит виносить міліони. Скоро "Фрайгайт" перестане виходити, а остане в Берліні як центром орґан лише шайдеманівський "Vorvaerts".

Шайдеманівці зовсім не мали тому потреби виречись Ґерліцької програми. В новій тим часовій програмі, яка має шумний титул програми акції, вичислені лише жаданя, під котрими може підписатись і буржуазно-радикальна партія. Її основою є охорона німецької републики та виконане Версальського договору. Шляхи до осягненя всіх цілий в ній не подані. Вони остають ті самі, що доси: коаліція профспілок з тяжкою промисловістю, для більшої експльоатації німецького робітництва і поборюване комунізму шляхом репресій проти німецького робітника. Для випрацьованя постійної програми вибрано в Нірембергу комісію, в котрій проводить Кавцький. Вплив Кавтського в сій комісії вказує теж на тенденції нової програми.

Без сумніву проводирі обєднаня не осягнуть цілі до якої вони стремлять. Коаліційна політика, котру вони ведуть, викличе у мас зовсім противні наслідки. Дорожнеча, продовжене робочого часу, усунене політичних і економічних прав робітників зреволюціонізують робітників, членів обєднаної партії, котрі збунтують ся проти своїх проводирів, та побачуть що їх місце не в опортуністичних орґанізаціях, а в революційній партії тобто в К.П.Н. Завдане К.П.Н. тепер лекше, бо вже не істнує позірна революційна партія, Независима Соціял - Демократична Партія. Ціла енерґія боротьби К.П.Н. звернеть ся тепер проти обєднаної партії. Маси, ясно побачуть, чиї інтереси заступають обєднані соціял-демократи. І хотяй само обєднане виявляє зменшене революційної енерґії німецького пролетаріяту, то якраз програма обєднаної соціял-демократичної партії віддалить робітників від неї, які вступлять до иншої партії. Обєднане, проти волі провідників обєднаних соціял-демократичних партій, отворить масам очі, воно зреволюціонізує робітників і причинить ся до збільшеня і скріпленя Комуністичної Партії Німеччини.

Р. Васильченко.

Берлін, вересень 1922.

НОВЕ В СХІДНО-ГАЛИЦЬКІЙ СПРАВІ.

Східна Галичина, завдяки її богатим нафтовим жерелам, уявляла з себе занадто ласий шматок з відломків старої Австро-Угорщини для того, щоби не викликати за себе бороть би поміж державами переможцями, як тілько справа дійшла до розподілу між ними здобичи.

Вже у Версальській угоді, що є першим по часу міжнародним документом, що фіксував сей розподіл, боротьба навколо Східної Галичини в повнім ходу. З Версальської угоди повстає Польща. Територія її складалась згідно пакту VIII лише з земель з безперечно польським населенєм. Східні кордони сього молодого хижачка повисли якось у повітрі. Їх встановлять (пакт 87) самі держави Антанти.

Англійська ґрупа капіталу, інтереси якої в значній мірі збігались тоді в польській справі з інтересами імперіялістичної Франції, погоджуючись на утворене Польщі, все-ж забезпечує собі свободу маневрованя відносно галицької нафти і Польща повстає з Версальської угоди без східних кордонів.

Слідуючим етапом в сій боротьбі був вступ польського війська на територію Східної Галичини і збройна боротьба поміж Польщею і Галицькою републикою, що була утворилась на підставі "права на самовизначенє народів" на прикінці 1918 року. Польща в порозуміню і за підтримкою Франції почала встановлювати свої східні кордони силою кулеметів, армат і панцирних автомобілів, з французьких арсеналів. Ся збройна боротьба на терені Галичини відбила боротьбу між Англією і Францією у Вищій Союзній Раді. В літі 1919 р. Англія здала тимчасово свої позиції і справа закінчила ся компромісом. Постановою Вищої Союзної Ради з 25. червня 1919 р. — Польщі було дозволено окупувати Східну Галичину аж до Збруча. Але одночасно зазначилось, що остаточно долю Східної Галичини вирішить Антанта "згідно з волею населеня Східної Галичини". Франція спекульнула на "большевицькій небезпеці". З поміркованьь політики "кордону колючого дроту" проти Радянських републик Англія пішла на компроміс, відклавши на деякий час рішучий бій за галицьку нафту.

В пізнійших міжнародних актах, що відносять ся до розподілу здобичі, що дісталась Антанті від розгрому німецько австрійської імперіялістичної ґрупи, Англія старанно забезпечує для себе правні можливости для сього бою.

Сен-Жерменська угода (10. вересня 1919 року), що нею розташовано стару Австрію, передає формально суверенітет над Галичиною Антанті і сим підкреслює тимчасовість Східної Галичини під Польщею.

Постановою Вищої Союзної Ради від 8 грудня 1919 р. між Польщею і Східною Галичиною проводить ся формальний кордон — так звана лінія Керзона.

Севрська угода (10 липня 1920 р.) зазначує кордони між Східною Галичиною як формально окремою державною одиницею та Румунією і між Східною Галичиною і Чехословаччиною.

Одночасно анґлійський капітал звязав ся з галицькою буржуазією і її руками підготовлює збройні сили зі збитого з пантелику галицького населеня, що має відограти ролю "арматного мяса" в боротьбі Анґлії з Францією за галицьку нафту. Французькому жандармови в Галичині — Польщі Анґлія протиставить свого жандарма галицьку буржуазію, що її представляє уряд Петрушевича.

Зараз навколо Східної Галичини знов заходились. Боротьба за галицьку нафту вступає в нову фазу. За час окупації Східної Галичини французький капітал шляхом концесій одержаних від Польщі пустив глибокі коріня в нафтовій галицькій промисловости. Участь инших ґруп капіталів в галицькій нафтовій промисловости в порівнаню з французьким можна бачити зі слідуючої таблички:

Франція	63	відсот.
Швайцарія	10	"
Польща	9.35	"
Англія	6.40	"
Голяндія	4.32	"
Австрія	3.12	"
Бельґія	1.46	"
Угорщина	1.18	"
Чехословаччина	0.41	"
Німеччина	0.03	"

Галицька нафта таким чином є фактично вже в руках Франції. Між тим все те, що обєднувало ще Антанту зникло. "Сердечна приязнь" між Францією і Анґлією набрала характеру отвертої ворожнечі. Після лондонської конференції Антанта луснула. Конкуруючі ґрупи капіталу вживають шалених заходів, аби закріпитись на своїх позиціях.

Спроба Польщі притягнути котрабандою розвязанє на свою користь східно-галицької справи шляхом переведеня виборів до сойму в Східній Галичині, означає не лише бажанє Польщі остаточно загарбати Галичину, а також і в значно більшій мірі — змаганє Франції закріпити за собою галицьку нафту і змінити своє становище на сході.

Наміри Польщі що до переведеня виборів до сойму в Галичині, звичайно викликали заворушеня в Анґлії. За інтерпеляцією в анґлійському парляменті в справі можливого переведеня Польщею виборів в Галичині послідував протест анґлійського посла у Варшаві. В особистій офіціяльній розмові з Пілсудським і міністром закордонних справ Нарутовичем анґлійський посол виразно підкреслив, що на основі відомої постанови Вищої Союзної Ради східно-галицька справа є справа міжнародна і тому Польща не має ніякого права переводити в Східній Галичині виборів до польського сойму.

Одночасно забила на ґвалт відповідними інтерпеляціями в парляменті також Італія.

Звичайно, се не зупинило підготовку Польщею виборів в Східній Галичині і не звернуло її зі шляху, по якому вона прямує за підтримкою Франції в східно-галицькій справі.

Проте контрманевр Анґлії і Італії примусив Польщу знизити тон і шукати нових форм зміцненя польського ярма на Східній Галичині.

Польща видвигнула проєкт автономії Східної Галичини. Сей проєкт вона розіслала чужоземним представникам, що акредитовані у Варшаві, разом з нотою, в якій польський уряд заявляє, що "громадська думка Польщі не може примиритись" з непереведенєм виборів до польського сойму в Східній Галичині. Сим закінчуєть ся обстріл Франції англійських позицій в галицькій справі, що попереджував бій між ними на пленумі "Ліґи Націй".

Галицька справа переживає зараз найкритичнійшу хвилю. Польща ставить ставку на остаточну і цілковиту анексію Східної Галичини шляхом досягненя ухвали антантою свого проєкту автономії, що входить як часть в польську конституцію. Вирішуючи східно-галицьку справу, імперіялістичні хижаки керують ся власними інтересами і міркованєм боротьби, що точить ся між конкуруючими імперіялістичними ґрупами. Східна Галичина є не лише обєкт а також засіб в сій боротьбі і звичайніський обєкт торговлі між противними сторонами. І хоч міжнародна ситуація зараз значно відмінна від ситуації 1919 р. проте не виключаєть ся ні в якому разі можливість повтореня ще в гіршій формі сваволі і насильства над масами східно-галицького населеня, ніж, уявляла собою компромісна постанова Висшої Союзної Ради від 25. червня 1919 р., що санкціонувала окупацію Польщею Східної Галичини.

Більш ніж коли небудь ранійш звільненє Східної Галичини з під імперіялістичного ярма Польщі залежить від самих мас східно-галицького населеня. Повідомленя польської преси про шпурляне бомб в будинки польських старостів, спуск потягів під откоси і руйнація телефонічної і телеґрафічної комунікації і бойкот при всяких умовах виборів до польського сойму свідчать, що в галицьких мас відбуваєть ся саме той процес, який має покласти кінець торговлі Східною Галичиною, як імперіялістичними хижаками так і власною буржуазією, що теж ласуєть ся при сьому.

В. Радиш.

ПРИБУТЄ ДО МОСКВИ ФРАНЦУСЬКИХ ПРОМИСЛОВЦІВ.

До Москви прибула ґрупа Французів, що складаєть ся з інжінерів, промисловців, комерсантів і банкирів. Французькі, бельґійські і ин. ґазети пробували переконати їх не їхати "в країну варварів-большевиків".

Як заявляють представники ґрупи, в її завданє входить розробка на місци пляну відновленя частини колишних французьких підприємств і відновлене зносин між французькими капіталістами і державними комерційними установами Радянської Росії.

ПЕТЛЮРА В РУМУНІЇ.

ТАРНІВ, 11. вересня. — Петлюра з деякими своїми "міністрами" переїхав до Румунії і перебуває там інкоґніто.

В звязку з заостренєм відносин між Францією і Німеччиною та большевиками, за приводом петлюрівсько-польонофільського гуртка в Тарнові почались таємні наради українських ґруп відносно збройної акції проти большевиків.

РОБІТНИКИ СПІШАТЬ НА ПОМІЧ "У. Р. ВІСТЯМ"

Гардивил, Алта.

На покли тов. В. Лазарука складаю $5.00 на пресовий фонд "У.Р.В." і закликаю зложити по $5.00 (або кілько хто в спромозі) слідуючих товаришів:

В Гардивил, Алта.: Нестора Ярославського, Андрія Колясску, Дмитра Бординюка, Дмитра Возняка, Нестора Боднарюка, Стефана Рашківського, Дениса Ластівку, Митра Булиховського.

В Вокгал, Алта.: Нестора Крокоша.

Вірю, що всі викликані мною товариші сповнять свій обовязок. Хай жиють "Укр. Роб. Вісти"!

Н. Макаренко.

Дромгелер, Алта.

На поклик т. А. Войтишина складаю $5.00 на пресовий фонд і $4.00 на передплату "У. Р. В." Закликаю зложити на сю ціль по $5.00 слідуючих товаришів:

В Дромгелер, Алта.: П. Миронюка, М. Єремійчука, А. Вереньку, Н. Костинюка.

В Накмайн, Алта.: М. Українця, Т. Ничука, В. Чибрія, Ґ. Місевича, М. Мельника.

Товариші! Всі як один спішім на поміч нашій дорогій часописи "Укр. Роб. Вістям".

М. Скакун.

Монтреал, Кве.

На поклик т. Г. Ганчука складаємо по $5.00 на пресовий фонд "У.Р.В.", бо розуміємо значінє нашої часописі для нашого пролетарського руху. Думаємо, що кождий свідомий робітник не повинен лишити ся в сій кампанії несеня помочі нашій часописі, позаду. Так само закликаємо зложити на поміч нашій часописі "У.Р.В." по $5.00 слідуючих товаришів:

В Монтреал, Кве.: Н. Копецького, В. Романчука, Т. Іванчука Г. Філика і Жилу.

В Сейнт Джан, Кве.: П. Федорціва.

А. Качмар,
І. Максимюк.

Гемтремк, Міш. Злуч. Держ.

На поклик т. Н. Ориджука сповняємо наш обовязок, бо розуміємо, що ніхто инший не поможе робітничій пресі і не забезпечить її житя, як тільки свідомі робітники.

Посилаємо по $5.00 на пресовий фонд "Укр. Роб. Вістий" і закликаємо всіх товаришів, щоби не ждали аж їх хтось закличе, але кождий як один без заклику повинен сповнити свій пролетарський обовязок.

А. Чабан
С. Семенюк.

Торонто, Онт.

На поклик т. С. Стельмащука складаю $5.00 на персовий фонд "Укр. Роб. Вістий" і закликаю зложити таку саму суму слідуючих товаришів:

В Торонто, Онт.: Михайла Бойчина і Ілька Бойчина.

В Віндсор, Онт.: Івана Бойчина.

І. Милев.

Корбін, Б. К.

На поклик тт. Т. Ґушула з Колмен і Л. Кулинія з Корбін складаю на пресовий фонд "У. Р.В." $5.00 і на передплату $4.00. На будуче як майнй пічнуть робити більше чим два-три дні в тиждень постараюсь прийти нашій часописі з більшою помочию.

І. Маркевич.

Вінніпеґ, Ман.

На поклик т. Ілії Когута складаю $5.00 на пресовий фонд "У.Р.В." і закликаю всіх робітників прийти з помочию нашій часописі.

І. Гнатюк.

Дромгелер, Алта.

На поклик т. А. Войтишина складаю на пресовий фонд "У. Р.В." $5.00 і на передплату $4.00. Хай жиє робітнича преса!

Петро Скакун.

Колгорст, Алта.

Но поклик т. П. Семенчука складаю на пресовий фонд "У. Р. В." $5.00 і на передплату $4.00. З поодинока не викликаю товаришів тому, що обставини в теперішний час змінились на заході і я думаю, що всі свідомійші товариші поспішать на поміч "У.Р.В."

П. Тимчук.

Вест Форт Виліям, Онт.

На зазив т. С. Рубанця складаю $5.00 на пресовий фонд "У. Р. В." і $4.00 на передплату. Поіменно не викликаю нікого, а тільки взиваю всіх свідомійших товаришів з сеї місцевости не покликаних ще, як також і тих, що вже покликані, щоби негайно спішили з помочю своїй роб. часописі.

Петро Чепесюк.

Гілкрест, Алта.

На поклик т. Ю. Никифорука з Дромгелер, Алта., складаємо по $5.00 на пресовий фонд "Укр. Роб. Вістий" і закликаємо до зложеня такої самої суми товаришів Дмитра Ґнідана і Василя Фербея в Гілкрест, Алта.

І. Стратійчук.
М. Терентюк.

Айбров, Саск.

Посилаю на пресовий фонд "У.Р.В." $5.00, на передплату "Голосу Праці" $2.50, а на прес. фонд $1.00. Надію ся, що свідомі робітники завсігди поможуть своїй пресі як і сим разом.

І. Вакіш.

Вінніпеґ, Ман.

На поклик т-ки Л. Данильченко складаю на пресовий фонд "У.Р.В." $2.00 і закликаю зложити по $2.00 слідуючих товаришів: Юльку Турчин, Анну Сисак, Марію Мохорук, Анну Хвалібогу, Марію Кульчицьку і т-ку Янкевич.

Ольга Андрусик.

Вінніпеґ, Ман.

На поклик т-ки Лікерії Данильченко складаю $2.00 на пресовий фонд "Укр. Роб. Вістий" і закликаю зложити на сю ціль по $2.00 товаришок М. Харчину і Ю. Василенко.

Зиновія Гнатів.

Вінніпеґ, Ман.

На поклик т-ки Л. Данильченко складаю на пресовий фонд "У.Р.В." $2.00 і закликаю зложити на сю ціль по $2.00 слідуючих товаришок:

В Керей, Ман.: Єлисавету Волошин.

В Вінніпеґу: Михайліну Білінську і Юлію Турчинову.

Ґеня Панчук.

Спростоване. В 78 ч. "У.Р.В." в дописі з Белвю було подано, що т. П. Стельмахович прислав **$2.50 на передплату "Г. П."** а мало бути **з розпродажі "Г.П."** Так само він звернув ся до **т. Н. Рущаковського** в Онтеріо, щоби сей звернув $10.00 замість йому на прес. фонд, а було надруковано **Г. Рущаковський.**

НОВА ДРАМА.

Вже вийшла з друку і продаєть ся в редакції "Укр. Роб. Вістий" нова книжка п. н.:

ПЕРЕД БУРЕЮ

Є се драма на чотири дії, яка малює боротьбу робітників в Росії за часів керенщини, на передодні пролетарської революції. Тому вона і називаєть ся "Перед Бурею". Драма ся надаєть ся до вистав.

Ціна примірника 35 ц.

Замовленя шліть сейчас же на адресу:

Ukrainian Labor News
Cor. Pritchard & McGregor
Winnipeg, Man.